

APSTIPRINĀTS  
Ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja vadītāja p.i.  
19.06.2015. rīkojumu Nr. 1.-2.1/210



Valsts tiesu ekspertīžu  
birojs

**2014. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS**

Rīga 2015

## Saturs

1. Pamatinformācija.....	3
1.1. Juridiskais statuss.....	3
1.2. Funkcijas un darbības virzieni .....	3
1.3. Budžeta programmas .....	4
1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi .....	4
2. Finanšu resursi un darbības rezultāti .....	4
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums .....	4
2.2. Darbības rezultāti un to izpildes analīze.....	5
2.2.1. Objektīvas, tiesiskas un zinātniski pamatotas tiesu ekspertīzes .....	5
2.2.2. Mācību metodiskais darbs ar klientiem .....	7
2.2.3. Prezentācijas un zinātniskās publikācijas.....	8
2.2.4. Dalība Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijā un ekspertu darba grupās .....	8
2.2.5. Normatīvo aktu projektu izstrāde .....	9
2.3. Maksas pakalpojumi .....	9
2.4. Kvalitātes vadības sistēmas uzturēšana un pilnveidošana .....	9
2.5. Klientu aptauja .....	10
3. Personāls.....	11
4. Komunikācija ar sabiedrību.....	12
5. Plānotie pasākumi 2015.gadā .....	13

# 1. Pamatinformācija

## 1.1. Juridiskais statuss

Valsts tiesu ekspertīžu birojs (turpmāk — birojs) ir Tieslietu ministrijas pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Biroja mērķis ir nodrošināt objektīvu, tiesisku un zinātniski pamatotu tiesu ekspertīzi tiesas (tiesneša), prokuratūras un izmeklēšanas iestāžu uzdevumā.

Biroja darbības mandātu un kompetenci nosaka Ministru kabineta 2004.gada 14.septembra noteikumi Nr.793 „Valsts tiesu ekspertīžu biroja nolikums” (turpmāk – nolikums), Ministru kabineta 2003.gada 29.decembra rīkojums Nr.825 „Par Valsts policijas reorganizāciju”, Ministru kabineta 2007.gada 13.novembra noteikumi Nr.753 „Noteikumi par tiesu ekspertīžu iestāžu sarakstu”.

## 1.2. Funkcijas un darbības virzieni

Atbilstoši nolikumam birojs:

- veic tiesu ekspertīzes kriminālprocesa, civilprocesa un administratīvā procesa ietvaros;
- veic ekspertīzes pēc juridisko un fizisko personu pieprasījuma;
- veic konsultatīvi metodisko darbu jautājumos par zinātniski tehnisko līdzekļu lietošanu lietisko pierādījumu izņemšanā, nostiprināšanā un glabāšanā, kā arī uz ekspertīzi sūtāmo materiālu sagatavošanā un noformēšanā.

Funkciju izpildes nodrošināšanai birojs:

- izstrādā un ievieš tiesu ekspertu darbā jaunas pētījumu metodes un tehniskos līdzekļus, pamatojoties uz zinātnes sasniegumiem un ekspertīžu prakses apkopojumiem;
- izstrādā informatīvos un metodiskos materiālus;
- veic mācību metodisko un informatīvo darbu ar tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem;
- veic zinātniski praktiskos pētījumus dažādos ekspertīžu veidos.

Atbilstoši savai kompetencei birojs:

- sagatavo valsts investīciju un starptautisku programmu projektu pieteikumus, kā arī sekmē investīciju programmu īstenošanu;
- sniedz Tieslietu ministrijai priekšlikumus normatīvo aktu izstrādē;
- sadarbojas ar starptautiskajām organizācijām un citu valstu ekspertiestādēm, organizē starptautiskas apspriedes un konferences tiesu ekspertīžu jautājumos un piedalās to darbā;
- pieprasa un saņem biroja darbam nepieciešamo informāciju no citām valstīm saskaņā ar starpvalstu līgumiem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 29.decembra rīkojumu Nr.825 „Par Valsts policijas reorganizāciju” birojs nodrošina ķīmisko (augšnes, augu valsts izcelsmes objektu, šķiedru, laku un krāsu, stikla, polimēru, metālu un to sakausējumu, autotransporta spuldzišu, numuru atjaunošanas), rokrakstu un autotehnisko ekspertīžu veikšanu.

Birojs veic arī reljefo identifikācijas zīmju izpēti. Birojs ir vienīgā ekspertīžu iestāde valstī, kas nodrošina šāvienu pēdu morfoloģisko un ķīmisko izpēti ar skenējošo elektronu

mikroskopu. Līdztekus minētajiem darbības virzieniem birojs veic informācijas tehnoloģiju, daktiloskopiskās, bioloģiskās (dzīvnieku matu), naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu, dokumentu, trasoloģiskās, papīra naudaszīmju, lingvistiskās ekspertīzes, kā arī nodrošina tiesu ekspertu dalību notikuma vietas un priekšmetu apskatē un citu izmeklēšanas darbību veikšanā.

### 1.3. Budžeta programmas

Biroja darbība 2014.gadā finansēta no valsts pamatbudžeta programmas 03.04.00 „Tiesu ekspertīžu veikšana”.

### 1.4. Pārskata gada galvenie uzdevumi

Galvenie uzdevumi pārskata gadā bija:

- apliecināt biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, uzturot biroja akreditāciju un biroja kompetences atzīšanu akreditācijas sfērā ietvertajās ekspertīžu jomās (jomu sarakstu skatīt:  
[http://www.latak.lv/index.php?option=com\\_institucijas&view=pdf&id=1048&apl=2490&lang=lv](http://www.latak.lv/index.php?option=com_institucijas&view=pdf&id=1048&apl=2490&lang=lv));
- sagatavot akreditācijai augsnes izpētes un autotehnisko ekspertīžu jomu, elementu sastāva noteikšanas ar skenējošo elektronu mikroskopu (SEM/EDS) metodi, paplašinot biroja akreditācijas sfēru;
- turpināt tiesu ekspertu apmācību un pabeigt apmācību 4 tiesu ekspertu kandidātiem tiesu eksperta sertifikāta iegūšanai;
- piedalīties Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas (ENFSI) un *Collaborative Testing Services, Inc.* organizētajās ekspertu prasmes pārbaudēs;
- piedalīties 10 ENFSI darba grupās, kas saistītas ar biroja ekspertīžu specialitātēm;
- veikt dokumentu materiālu ekspertīžu prakses analīzi;
- paaugstināt tiesnešu un tiesībsargājošo iestāžu darbinieku kompetenci tiesu ekspertīžu jautājumos, organizējot seminārus, lasot lekcijas un vadot praktiskās nodarbības;
- piedalīties ENFSI monopolprogrammas projektā „Virzība uz Eiropas tiesu ekspertīzes standartizāciju, izstrādājot labas prakses rokasgrāmatas”.

## 2. Finanšu resursi un darbības rezultāti

### 2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Biroja budžetu 2014.gadā veidoja apakšprogramma 03.04.00 „Tiesu ekspertīžu veikšana” ar finansējumu EUR 1058278 apmērā. Ar 2014.gadu mainījās apakšprogrammas programmas kods un nosaukums - apakšprogrammas kods 11.00.00 nomainīts uz apakšprogrammas kodu 03.04.00 un nosaukums no „Tiesu ekspertīžu zinātniskā pētniecība” uz “Tiesu ekspertīžu veikšana”. Finansējuma izlietojums un rādītāju izpilde 2014.gadā un to salīdzinājums ar 2013.gadu atspoguļots 1.tabulā.

Salīdzinot ar 2013.gadu, 2014.gadā apakšprogrammas 03.04.00 „Tiesu ekspertīžu veikšana” budžets palielinājies par 23%, t.i., EUR 198142. Palielinājums saistīts ar to, ka 2014.gadā papildus saņemts finansējums jaunajām politikas iniciatīvām informācijas tehnoloģiju ekspertīžu veikšanas optimizēšanai (trīs papildus informācijas tehnoloģiju

ekspertu amata vietu nodrošināšanai, ilgtermiņa ieguldījumu, preču un pakalpojumu nodrošināšanai), mēnešalgu izlīdzināšanai ar 2014.gada 1.janvāri, elektrības un komunālo maksājumu sadārdzinājuma kompensācijai un minimālās mēneša darba algas paaugstināšanai. Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību 9.panta trīspadsmitās daļas 1.punktu, likuma "Par valsts budžetu 2014.gadam" 32.pantu un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumiem Nr.256 "Noteikumi par kārtību, kādā ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm tiek veikta apropriācijas pārdale starp programmām, apakšprogrammām un izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kodiem" saņemts finansējums EUR 54510 apmērā

Kapitālieguldījumiem atvēlētais finansējums EUR 147308 apmērā izlietots nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu iegādei pamatā jauno politikas iniciatīvu ieviešanai. Iegādātas datorprogrammas, ekspertīžu vajadzībām atbilstoši datori, datu indeksēšanas un failu serveris, serveris klonu otro kopiju uzglabāšanai informācijas tehnoloģiju ekspertīžu vajadzībām, spektrālās luminiscences lupa Regula 4177 ar programmnodrošinājumu, iekārta PC-3000 UMDA informācijas tehnoloģiju ekspertīzēm, mikroskops ar statīvu u.c.

Dalības maksai ENFSI izlietoti EUR 3750.

2014.gada ieņēmumi no maksas pakalpojumiem par ekspertīžu veikšanu bija plānoti EUR 14229, faktiski saņemti EUR 28675.

2014.gadā budžeta apakšprogramma 03.04.00 „Tiesu ekspertīžu veikšana” apgūta 99,9% jeb EUR 1056748 apmērā, neizpilde ir 0,1% jeb EUR 1530. Kapitālie ieguldījumi apgūti 100 % apmērā.

*1.tabula  
Pamatbudžeta programmas 03.00.00 „Tiesu ekspertīžu veikšana”  
finansējums un tā izlietojums (euro)*

N.p.k.	Finansiālie rādītāji	2013.gadā (faktiskā izpilde)	2014. gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	873052	1058278	1071194
1.1.	dotācijas	802533	1044049	1042519
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	64545	14229	28675
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	5975		
2.	Izdevumi (kopā)	888891	1058278	1056748
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	855464	910970	909441
2.1.1.	kārtējie izdevumi	852964	907214	905691
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas, sociālie pabalsti			
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	3750	3756	3750
2.1.5.	uzturēšanas izdevumi transfertiem			
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	33427	147308	147307

## 2.2. Darbības rezultāti un to izpildes analīze

### 2.2.1. Objektīvas, tiesiskas un zinātniski pamatotas tiesu ekspertīzes

2014.gadā biroja veikto ekspertīžu kopējais skaits (to skaitā neizpildītās no 2013.gada) sasniedza 1917 ekspertīzes, kas salīdzinājumā ar 2013.gadu ir par 19 ekspertīzēm mazāk. Ekspertīžu skaits salīdzinājumā ar 2013.gadu ir palielinājies šāviena pēdu izpētes (par 83%)

un pirkstu pēdu vizualizācijas (par 56%) jomā, pieaugums ir bijis arī metāla, stikla, informācijas tehnoloģiju un dokumentu tehniskās izpētes ekspertīžu jomā. Ekspertīžu skaits samazinājies naftas produktu un viegli gaistošo vielu izpētes jomā, kā arī rokrakstu ekspertīžu jomā. Informācijas tehnoloģiju jomā ieviesta datu nesēju apskates veikšana kopā ar procesa virzītāju pirms pieņemt lēmumu par ekspertīzes veikšanu. 2014.gadā veiktas 33 datu nesēju apskates. 2014.gadā biroja veikto ekspertīžu skaits un sadalījums pa jomām ir apkopots 2.tabulā.

2.tabula  
2014.gadā veiktās tiesu ekspertīzes

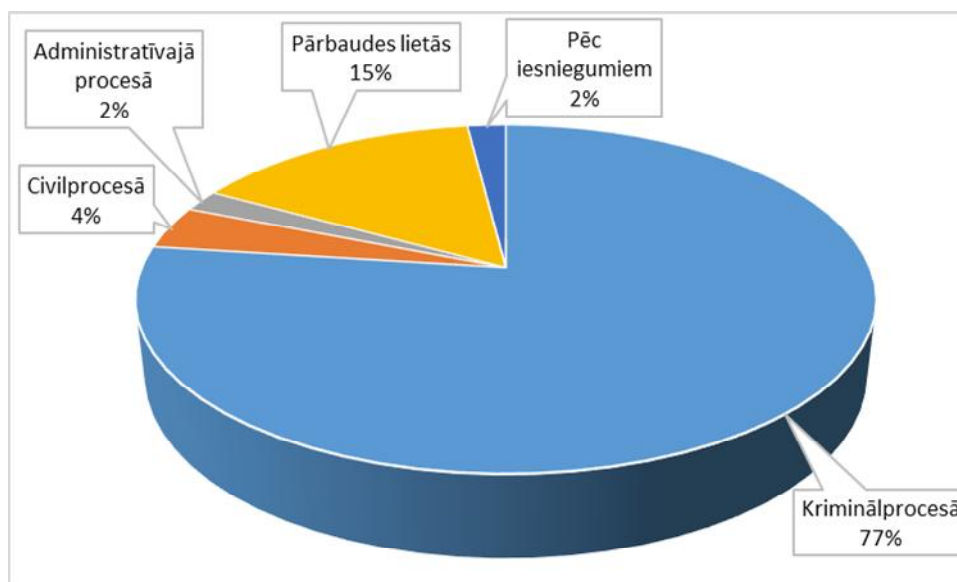
Nr.p.k.	Kods*	Ekspertīžu specialitāte	Ekspertīžu skaits	
			2013.gadā	2014.gadā
1.	02.01	Augsnes izpēte	6	7
2.	03.01	Transportlīdzekļu tehniskā stāvokļa izpēte	69	68
3.	03.02	Sadursmes mehānisma izpēte	539	532
4.	06.02	Dzīvnieku matu izpēte	1	0
5.	07.01	Augu valsts objektu izpēte	6	7
6.	08.01	Daktiloskopiskā identifikācija	21	26
7.	08.02	Papillārlīniju pēdu vizualizēšana	41	64
8.	09.01	Dokumentu tehniskā izpēte	84	98
9.	13.01	Reljefo identifikācijas zīmju izpēte	151	157
10.	14.01	Informācijas tehnoloģiju izpēte	32	74**
11.	15.	Ķīmiskā ekspertīze	8	7
12.	15.01	Dokumentu materiālu izpēte	5	9
13.	15.02	Krāsu materiālu un pārklājumu izpēte	240	203
14.	15.03	Metālu un sakausējumu izpēte	12	40
15.	15.05	Naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu izpēte	34	27
16.	19.01	Papīra naudas izpēte	0	1
17.	15.08	Polimēru izstrādājumu izpēte	41	37
18.	15.12	Stikla, keramikas un to izstrādājumu izpēte	38	48
19.	15.13	Šķiedru materiālu un to izstrādājumu izpēte	38	37
20.	15.14	Šāviena pēdu ķīmiskā izpēte	18	33
21.	18.01	Rakstīta teksta lingvistiskā izpēte	4	5
22.	22.01	Grafiskā (rokrakstu) izpēte	475	363
23.	27.	Trasoloģiskā izpēte	73	74
<b>Kopā gadā</b>			<b>1936</b>	<b>1917</b>

\* - atbilstoši 2011.gada 21.jūnija MK noteikumiem Nr.466 „Tiesu ekspertu specialitāšu klasifikators”

\*\* - ieskaitot 33 datu nesēju apskates.

Veikto ekspertīžu sadalījums pēc procesuālā statusa redzams 1.attēlā. Lielākā daļa no ekspertīzēm ir veiktas kriminālprocesā (77%) vai iesniegumu pārbaudes stadijā (15%). Civilprocesā ir veiktas 4%, bet administratīvajā procesā 2% no kopējā ekspertīžu skaita. Ekspertīzes, kas veiktas, pamatojoties uz personu iesniegumiem, veido aptuveni 2% no kopējā ekspertīžu skaita.

1.attēls  
2014.gadā veikto ekspertīžu sadalījums pēc procesuālā statusa



Vidējais ekspertīžu veikšanas ilgums pārskata gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu ir samazinājies - no 37 dienām 2013.gadā līdz 35 dienām 2014.gadā.

2014.gadā turpināta iepriekšējo gadu prakse, ka eksperta atzinumu pārbauda otrs jeb „ēnu” eksperts. Lai gan šāda prakse palielina ekspertu slodzi un pasūtījumu izpildes termiņus, vienlaikus tā nodrošina eksperta atzinuma augstāku kvalitāti un rezultātu objektivitāti.

Biroja eksperti 2014.gadā 69 reizes piedalījušies tiesas sēdēs, t.sk. 75% gadījumu eksperti snieguši liecības. Birojā 2012.gadā Latvijas - Šveices sadarbības programmas projekta „Tiesu modernizācija Latvijā” ietvaros tika ierīkotas videokonferences iekārtas, tehniski nodrošinot iespēju ekspertu nopratināšanu tiesā veikt attālināti. Tādējādi tiek ietaupīts tiesu ekspertu darba laiks un biroja finanšu resursi. Birojs nodrošina ne tikai biroja tiesu ekspertu, bet arī citu iestāžu tiesu ekspertu un privāto tiesu ekspertu dalību procesuālajās darbībās videokonferences režīmā. 2014.gadā notikušas 33 videokonferences, kurās piedalījušies biroja eksperti, un 33 - ar citu ekspertīžu iestāžu un privāto tiesu ekspertu dalību.

### 2.2.2. Mācību metodiskais darbs ar klientiem

Lai paaugstinātu tiesībsargājošo iestāžu darbinieku kompetenci tiesu ekspertīžu jautājumos, pārskata gadā turpināts darbs ar klientiem – organizēti vienpadsmit semināri ekspertīžu noteicējiem par biroja piedāvātajām tiesu ekspertīzēm un jaunākajām iespējām dažādās tiesu ekspertīžu jomās.

Biroja mājaslapā ir pieejami biroja tiesu ekspertu izstrādātie ieteikumi ekspertīzes materiālu sagatavošanai. Mājaslapā ir izveidota arī atsevišķa sadaļa *Noderīgi ekspertīžu noteicējiem*, kurā iespējams ātri atrast biroja klientiem nozīmīgu informāciju.

### 2.2.3. Prezentācijas un zinātniskās publikācijas

Pārskata periodā biroja darbinieki snieguši prezentācijas un ziņojumus tiesu ekspertīžu jautājumiem veltītās konferencēs un semināros, kā arī sagatavojuši publikācijas:

- stenda ziņojums „Smart’ glass under the forensic microscope”, ENFSI Krāsu un stikla ekspertu darba grupas sanāksmē Koventri, Lielbritānijā;
- „Overview of the Results of collaborative Exercise between Handwriting and Document Examiners of Baltic States”, „The determination of signs of accelerated ageing of records made with ballpoint pen inks”, „DME izpētes rezultātu prezentēšana”, „The use of Fast Fourier Transformation filter in practice” „Nine point conclusion scale in handwriting examination”, „The results of collaborative test between handwriting examiners of Baltic states” Baltijas valstu rokrakstu un dokumentu ekspertu sanāksmē Tallinā, Igaunijā;
- prezentācija „Do you see a future for handwriting experts?” 15. Ziemeļvalstu rokrakstu ekspertu konferencē NORDIC, Kopenhāgenā, Dānijā;
- prezentācija „Deviņu pakāpju secinājumu skala rokrakstu ekspertīzē” diskusiju seminārā ar Valsts policijas Kriminālistikas pārvaldes ekspertiem Valsts tiesu ekspertīžu birojā;
- „Jauna pieeja rokrakstu ekspertīzē”, publikācija Latvijas Vēstneša portālā „Par likumu un valsti”;
- Аккредитация судебно-экспертных учреждений и сертификация судебных экспертов в Латвии. Теория и практика судебной экспертизы. Научно-практический журнал. №1 (33) 2014. Москва.

### 2.2.4. Dalība Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijā un ekspertu darba grupās

Birojs kopš 1997.gada aktīvi darbojas ENFSI. Biroja eksperti ir pilntiesīgi biedri ENFSI Kvalitātes un kompetences koordinēšanas darba grupā un vienpadsmit ekspertu darba grupās. Biroja eksperti darbojas arī trīs ENFSI ekspertu darba grupu vadības komitejās. 2014.gadā biroja eksperti piedalījās 8 ENFSI ekspertu darba grupu sanāksmēs – dokumentu, informācijas tehnoloģiju, šķiedru un matu, krāsu un stikla, ugunsgrēku un eksploziju izraisīto materiālu, dzīvnieku, augu un augsnes pēdu, daktiloskopijas un ceļu satiksmes negadījumu izpētes, kā arī Kvalitātes un kompetences koordinēšanas darba grupā.

Darbojoties ENFSI, tiesu ekspertiem ir iespēja piedalīties dažādu specialitāšu tiesu ekspertu darba grupās un kopējos projektos tiesu ekspertīzes jomā, izmantot starptautiskos fondus, kā arī nepieciešamības gadījumā sadarboties lietisko pierādījumu (pēdu, objektu) padziļinātā izpētē, ja to nav iespējams veikt birojā. Tāpat ENFSI dod iespēju nodrošināt darbiniekiem pieredzes apmaiņu un kvalifikācijas celšanu augsta līmeņa laboratorijās, nodrošināt ātru un pilnvērtīgu informācijas apmaiņu problemātisku jautājumu risināšanā, regulāri piedalīties starptautiskās prasmes pārbaudēs, kā arī iegūt akreditētu ekspertīžu iestāžu atbalstu un palīdzību starptautisko kvalitātes sistēmas standartu uzturēšanā tiesu ekspertīžu iestādē.

Valsts tiesu ekspertīžu birojs 2014.gada oktobrī organizēja autotehnisko ekspertu sanāksmi, kas notika ENFSI monopolprogrammas 2012 „Virzība uz Eiropas tiesu ekspertīzes standartizāciju, izstrādājot labas prakses rokasgrāmatas” projekta ietvaros. Šajā projektā Valsts tiesu ekspertīžu birojs kopā ar Igaunijas, Gruzijas un Rumānijas kolēģiem Lietuvas Tiesu ekspertīžu centra vadībā piedalās labas prakses rokasgrāmatas izstrādē ceļu satiksmes negadījumu izpētes jomā.

2014.gada decembrī Rīgā notika ENFSI Dzīvnieku, augu un augsnes pēdu (APST) ekspertu darba grupas Vadības komitejas sanāksme. Tās laikā tika lemti dažādi darba grupas organizatoriskie jautājumi, kā arī plānota ceturtnā ENFSI APST ekspertu darba grupas sanāksme, kas notiks 2015.gada aprīlī Rīgā, norise.



### **2.2.5. Normatīvo aktu projektu izstrāde**

Biroja vadītāja 2014.gadā turpināja strādāt Tieslietu ministrijas darba grupā, kuras uzdevums ir izstrādāt grozījumus Tiesu ekspertu likumā. Biroja vadītāja vada Tiesu ekspertu padomi, biroja vadītājas vietnieks ir iekļauts Tiesu ekspertu sertifikācijas komisijas sastāvā.

Pārskata gadā biroja tiesu eksperti turpināja darbu dažādu specialitāšu tiesu ekspertu apmācību programmu projektu izstrādē, piedalījās Tiesu ekspertu sertifikācijas komisijas darbā kā pieaicinātie tiesu eksperti, kā arī recenzēja tiesu ekspertu kandidātu mācību ekspertīzes.

Birojs vadīja "Ieteikumu datu nesēja apskatei pirms ekspertīzes noteikšanas" izstrādi, kas pēc saskaņošanas ar Ģenerālprokuratūru 2014.gada martā nosūtīta ekspertīžu noteicējiem. Minētie ieteikumi nodrošinās ātrāku un efektīvāku izmeklēšanu kriminālprocesā, ja pirms informācijas tehnoloģiju ekspertīzes noteikšanas procesa virzītājs, pieaicinot ekspertu, veiks datu nesēju apskati, lai konstatētu, vai datu nesējā esošā informācija ir attiecināma uz lietā izmeklējamiem faktiem.

### **2.3. Maksas pakalpojumi**

Birojs piedāvā maksas pakalpojumus - veic ekspertīzes pēc juridisku un fizisku personu iesniegumiem un tiesu lēmumiem civillietās visos biroja kompetencē esošajos tiesu ekspertīžu veidos.

Pārskata periodā maksas pakalpojumi sniegti atbilstoši cenrādim, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2013.gada 17.septembra noteikumiem Nr.889 „Valsts tiesu ekspertīžu biroja maksas pakalpojumu cenrādis”.

Birojam ir izveidota maksas pakalpojumu iesnieguma veidlapa, kas ir pieejama gan biroja mājaslapā, gan kancelejā, un kuru klientam ir iespējams aizpildīt arī iesnieguma iesniegšanas dienā birojā.

Pārskata periodā veikta 131 maksas ekspertīze, kas veidoja 6,83 % no kopējā ekspertīžu skaita. Ieņēmumi no maksas ekspertīzēm pārskata periodā veidoja EUR 28675 jeb 2,68 % no biroja kopējiem ieņēmumiem.

### **2.4. Kvalitātes vadības sistēmas uzturēšana un pilnveidošana**

Biroja kvalitātes politika ir orientēta uz efektīvas pārvaldības sistēmas uzturēšanu un nepārtrauktu pilnveidošanu atbilstoši standarta LVS EN ISO/IEC 17025 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām, veicinot nekļūdīgu, precīzu procesu izpildi birojā, tādējādi apmierinot klientu prasības.

Kvalitātes vadības jomā 2014.gadā biroja darba prioritāte bija apliecināt biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, saglabājot biroja akreditāciju atbilstoši LVS EN ISO/IEC17025 standarta prasībām, un paplašināt akreditācijas sfēru ar augsnes izpēti un autotehnisko ekspertīžu jomu, kā arī elementu sastāva noteikšanas metodi ar skenējošo elektronu mikroskopu (SEM/EDS).

Biroja akreditācija, tā darbības atbilstība starptautiskiem standartiem un ar to saistītais konsekvences pieaugums ir nozīmīgs starpvalstu sadarbību veicinošs faktors. Tā sekmē eksperta atzinumu atzišanu citās valstīs, atvieglo datu apmaiņu starp ekspertīžu iestādēm un starptautisku datubāzu izveidi. Šodien, kad pieaugusi noziedznieku mobilitāte un starpvalstu noziegumi, savstarpēja testēšanas rezultātu atzišana un informācijas apmaiņa ir ļoti svarīga.

2014.gada nogalē notika Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja kārtējā uzraudzības vizīte, kuras laikā eksperti vērtēja biroja darbības atbilstību LVS EN ISO/IEC 17025:2005

standartam un biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas prasībām, kā arī ekspertu kompetenci sadursmes mehānisma izpētē, augsnes izpētē, elementu sastāva noteikšanā ar skenējošo elektronu mikroskopu, polimēru izpētē, naftas produktu un viegli uzliesmojošo vielu izpētē. Vizītes laikā tika konstatētas divas neatbilstības un atzīmēts viens novērojums. Lēmumu par biroja atbilstību LVS EN ISO/IEC17025:2005 standarta „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” prasībām esošajā akreditācijas sfērā un akreditācijas sfēras paplašināšanu ar trīs jaunām ekspertīžu jomām Latvijas nacionālais akreditācijas birojs pieņems 2015.gada sākumā.

Pārskata gadā biroja eksperti piedalījās 13 starptautiskās prasmes pārbaužu programmās, vienā Baltijas valstu un vienā biroja ekspertu organizētā starptautiskā starplaboratoriju salīdzināšanā, kā arī trīs iekšējās prasmes pārbaudēs, kopumā 13 ekspertīžu jomās:

- 11 ENFSI organizētās – šķiedru, krāsu, stiklu, ugunsgrēku un viegli uzliesmojošo vielu, pirkstu pēdu vizualizēšanas un identifikācijas, augsnes, rokrakstu, dokumentu, apavu pēdu, transportlīdzekļu sadursmes mehānisma izpēti ekspertīžu jomās;
- divās *Collaborative Testing Service, Inc* organizētās – stikla un reljefo identifikācijas zīmju ekspertīžu jomās;
- Baltijas valstu starplaboratoriju salīdzināšanā dokumentu tehniskajā un rokrakstu izpētē;
- starplaboratoriju salīdzināšanā transportlīdzekļu sadursmes mehānisma izpētē;
- iekšējā prasmes pārbaudē metālu sakausējumu ķīmiskā sastāva noteikšanā ar skenējošo elektronu mikroskopu un divās prasmes pārbaudēs transportlīdzekļu sadursmes mehānisma izpētē.

2014. gada 7.novembrī svinīgajā pasākumā Latvijas Universitātes Lielajā aulā tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs pasniedza Tieslietu ministrijas apbalvojumus tieslietu sistēmas darbiniekiem. Par ilggadēju darba pienākumu priekšzīmīgu un pašai izdevīgu pildīšanu, kā arī nozīmīgu un radošu darbu ar II pakāpes Tieslietu ministrijas Atzinības rakstu un „sudraba” spalvu apbalvota Bioloģisko un ķīmisko ekspertīžu departamenta tiesu eksperte Ieva Gutovska. Ar Tieslietu ministrijas Goda diplomu apbalvota Dokumentu ekspertīžu departamenta tiesu eksperte Sigita Silarāja un Tehnisko ekspertīžu departamenta tiesu eksperts Leonīds Ivanovs.

## 2.5. Klientu aptauja

Lai noskaidrotu biroja klientu vajadzības, uzlabotu sadarbību un pilnveidotu biroja darba kvalitāti, birojs kopš 2006.gada izplata klientu aptaujas anketas un analizē klientu sniegto informāciju.

2014.gadā saņemtas 123 anketas no Valsts policijas, tiesu un prokuratūras darbiniekiem. Kopumā klientu novērtējums biroja darbam ir pozitīvs. Salīdzinot ar iepriekšējos gados veikto aptauju rezultātiem, nedaudz ir pieaudzis eksperta atzinumu kvalitātes (no 67% 2012.g. un 77% 2013.g. uz 78% 2014.gadā) vērtējums. Salīdzinot ar 2013.gadu, pieaugusi klientu apmierinātība ar ekspertīžu izpildes termiņiem (no 87% 2012.g. un 72% 2013.g. uz 89% 2014.gadā). Pēdējos divos gados no biroja organizēto apmācību dalībniekiem saņemtas tikai pozitīvas atsauksmes par apmācību kvalitāti, saņemti ieteikumi par apmācībām konkrētās ekspertīžu jomās. Nemainīgi pozitīvas atsauksmes izteiktas par biroja darbinieku attieksmi pret klientiem un atsaucību, darbinieku profesionalitāti un kompetenci, biroja telpām un arī par mājaslapā pieejamo informāciju pēdējos gados.

Būtiskākie aizrādījumi no klientiem saņemti par ekspertīžu termiņiem atsevišķās ekspertīžu jomās. Daļa klientu (76%) izteikuši vēlmi saņemt eksperta atzinumus ar ierakstītu pasta sūtījumu vai kurjerpastu. Visvairāk pieprasīta ir apmācība par jaunākajām ekspertīžu iespējām, informācijas tehnoloģiju izpēti un autotehniskajām ekspertīzēm, minētas arī

ķīmiskās un automašīnu numura zīmju ekspertīzes. Apmācību dalībnieki izteikuši vēlmi saņemt lekciju materiālus drukātā vai arī elektroniskā veidā. Klientu izteiktie ierosinājumi un piezīmes ir ņemti vērā, novērtējot biroja darba efektivitāti un plānojot darbības uzlabojumus.

### 3. Personāls

Viens no būtiskiem biroja uzdevumiem ir ilgtermiņā piesaistīt profesionālus, zinošus un kompetentus speciālistus, nodrošinot sekmīgu birojam uzticēto funkciju izpildi.

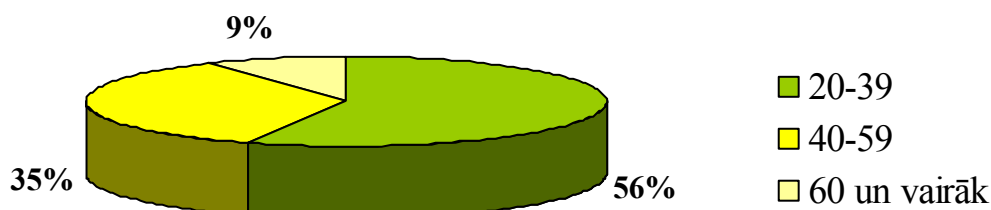
Biroja personāla politikas mērķis ir nodrošināt visus personāla vadības procesus, tostarp - personāla atlasīšanu, apmācību, novērtēšanu, karjeras attīstību. Personāla politika tiek īstenota atbilstoši biroja akreditācijas kritērijiem.

Pārskata gadā birojā bija 54 amata vietas, faktiski nodarbināto skaits – 52, no kuriem pēc nodarbinātības statusa - 35 ierēdņi un 17 darbinieki.

Pārskata gadā no birojā nodarbinātajiem 65% bija sievietes un 35% vīrieši.

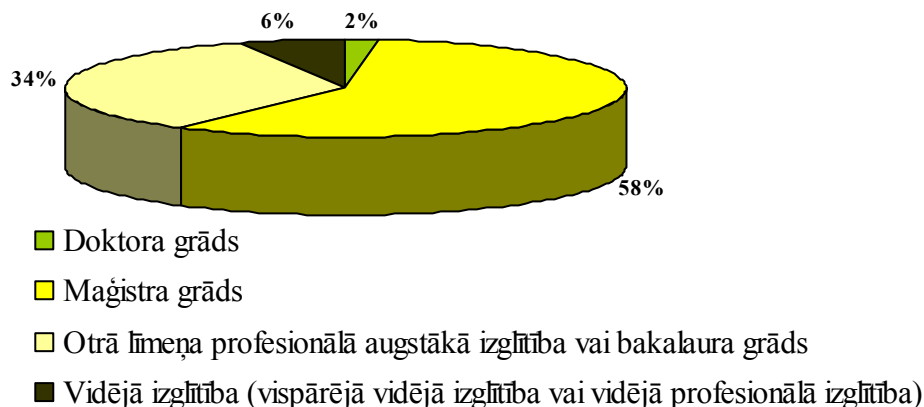
Nodarbināto vidējais vecums pārskata periodā (skat. 2.attēlu) bija 41 gads, 56% no visiem nodarbinātajiem birojā bija vecumā no 20 līdz 39 gadiem, 35% no visiem nodarbinātajiem bija vecumā no 40 līdz 59 gadiem, 9% - 60 gadi un vairāk.

2.attēls  
Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām



94% birojā nodarbināto (skat. 3.attēlu) ir augstākā izglītība. Tajā skaitā otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība vai bakalaura grāds ir 34% nodarbināto, maģistra grāds ir 58% nodarbināto, savukārt doktora grāds – 2% nodarbināto.

3.attēls  
Nodarbināto sadalījums pēc izglītības



Viens birojā strādājošais pārskata gadā ieguvis maģistra grādu, viens – bakalaura. Četri strādājošie turpina studijas doktorantūrā, trīs strādājošie turpina bakalaura studijas.

Pārskata gadā 10 no birojā nodarbinātajiem speciālistiem apguva 9 dažādas tiesu ekspertu specialitātes, trīs specialitātēs apmācība pabeigta. Piecās specialitātēs iegūti tiesu eksperta sertifikāti, divi tiesu eksperti ieguvuši sertifikātu otrā ekspertīžu specialitātē.

Pārskata gadā ENFSI monopolprogrammas 2010 projekta ietvaros tika pabeigta Eiropas tiesu ekspertu eksāmena (*Basic General Forensic Knowledge Examination*) sagatavošana, un notika pirmā eksāmenu sesija. Eksāmenā piedalījās un to veiksmīgi nokārtoja biroja Bioloģisko un ķīmisko ekspertīžu departamenta tiesu eksperte.

Lai nodrošinātu efektīvu izvirzīto uzdevumu veikšanu un mērķu sasniegšanu, birojs regulāri sekmē nodarbināto profesionālo zināšanu pilnveidošanu. Birojs organizē apmācības, izmantojot kā iekšējos, tā ārējos resursus, atbalstot dalību vietēja un starptautiska līmeņa mācībās un pieredzes apmaiņas pasākumos, un tiesu ekspertu darba grupās.

2014.gadā biroja speciālisti paaugstinājuši kvalifikāciju ārzemēs – stažēšanās vizītēs, piedaloties konferencēs, semināros u.c., kā arī cēluši kvalifikāciju iekšzemes pasākumos, apmeklējot 41 semināru un kursus, kurus rīkojušas dažādas organizācijas, tostarp – Latvijas Universitāte, Latvijas Testēšanas laboratoriju asociācija, Valsts kanceleja, Valsts administrācija skola, Latviešu valodas institūts, Latvijas Personāla vadīšanas asociācija, Tieslietu ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Valsts policijas Kriminālistikas pārvalde, Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija (CERT), uzņēmumi SIA “*Bureau Veritas Latvia*”, “*Biolitec*”, “*Z-Light*”, “*Saint-tech*”, “*Labochema Latvia*”, “*Foster&Freeman*”, “*FMS*”, “*Real Systems*”, “*Quantum Latvija*” u.c. Darbiniekiem nodrošināta pieeja speciālajiem tiesu ekspertīzes periodiskajiem un juridiskajiem žurnāliem – “*Journal of Forensic Science*”, “*Forensic Magazine*” un “*Digital Forensic Investigator (DFI) News*”, “*Global Forensic Science Today*”, “*Journal of Forensic Identification*”, “*Jurista vārds*”, kā arī iegādāta speciālā literatūra dažādos ekspertīžu veidos.

Pārskata gadā birojs nodibinājis darba attiecības ar pieciem darbiniekiem, ierēdņa amatā iecelti divi nodarbinātie. Darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar trim darbiniekiem.

#### **4. Komunikācija ar sabiedrību**

2014.gadā publiskota biroja interneta mājaslapas [www.vteb.gov.lv](http://www.vteb.gov.lv) jaunā versija ar uzlabotu funkcionalitāti, interaktivitāti un atjauninātu saturu. Mājaslapā ieviesta elektroniskās saziņas forma, kas ļauj ātri un efektīvi sazināties ar biroju, kā arī nodrošināta iespēja aizpildīt biroja klientu aptaujas veidlapu arī mājaslapā. Biroja klientu aptaujas anketas rezultātu apkopojums analizēts 2.5. punktā.

Pārskata gadā informācija biroja interneta mājaslapā regulāri aktualizēta gan latviešu, gan angļu valodā. Mājaslapas aktualitāšu sadaļā publicēta 81 relīze par biroja aktualitātēm un organizētajiem pasākumiem, 52 no tām latviešu un 29 angļu valodā.

Preses relīzes par svarīgākajiem notikumiem un norisēm birojā publicētas arī Tieslietu ministrijas mājaslapā [www.tm.gov.lv](http://www.tm.gov.lv), Latvijas Vēstneša portālā [www.lv.lv](http://www.lv.lv) un žurnāla “*Jurista vārds*” portālā [www.juristavards.lv](http://www.juristavards.lv)

Pārskata gadā birojs piedalījās Ēnu dienā, verot durvis 17 jauniešiem no visas Latvijas, kas izmantoja biroja sniegto iespēju iepazīties ar tiesu eksperta profesiju, „ēnojot” Dokumentu ekspertīžu departamenta direktoru, tiesu ekspertus Tehnisko ekspertīžu departamentā, Bioloģisko un ķīmisko ekspertīžu departamentā un Dokumentu ekspertīžu departamentā.

Uzrunājot studentus, birojs piedalījās Latvijas Universitātes organizētajā Karjeras iespēju dienā 2014. Pasākuma laikā birojs sniedza iespēju uzzināt vairāk par Valsts tiesu ekspertīžu biroju un tiesu eksperta profesiju.

Informācija par biroju, tā sniegtajiem pakalpojumiem un maksas pakalpojumu izcenojumiem pieejama arī vienotajā valsts un pašvaldību pakalpojumu portālā [www.latvija.lv](http://www.latvija.lv).

## 5. Plānotie pasākumi 2015.gadā

2015.gadā plānoti šādi pasākumi:

1. apliecināt biroja kvalitātes pārvaldības sistēmas efektivitāti, uzturot akreditāciju un biroja kompetences atzišanu akreditācijas sfērā ietvertajās ekspertīžu jomās un paplašinot biroja akreditācijas sfēru ar vienu ekspertīžu jomu;
2. uzlabot biroja sniegto pakalpojumu kvalitāti, pēc iespējas samazinot ekspertīžu veikšanas termiņus;
3. turpināt jaunu tiesu ekspertu apmācību – pabeigt apmācības 5 tiesu eksperta kandidātiem un paplašināt tiesu ekspertu kompetenci, vienam ekspertam pabeidzot apmācību otrā specialitātē;
4. piedalīties 10 ENFSI darba grupās, kas saistītas ar biroja kompetencē esošajām tiesu ekspertu specialitātēm;
5. organizēt Rīgā ENFSI Dzīvnieku, augu un augsnes pēdu (APST) ekspertu darba grupas sanākumi;
6. piedalīties 10 ENFSI prasmes pārbaudēs, trīs *Collaborative Testing Services, Inc.* prasmes pārbaudēs, vienā *Forensic Testing Services* ekspertu prasmes pārbaudē un vienā Ķīnas akreditācijas institūcijas organizētajā ekspertu prasmes pārbaudē;
7. piedalīties Piektajā Baltijas valstu rokrakstu un dokumentu ekspertu prasmes pārbaudē;
8. organizēt tiesu ekspertu kvalifikācijas paaugstināšanu Lietuvas, Nīderlandes un Beļģijas tiesu ekspertīžu iestādēs un laboratorijās;
9. veikt divus pētījumus pirkstu pēdu vizualizēšanas jomā;
10. veikt divus pētījumus sadarbībā ar Lietuvas Tiesu ekspertīžu centru un Igaunijas Tiesu ekspertīžu institūtu rakstāmmateriālu un papīra izpētē;
11. paaugstināt tiesnešu un tiesībsargājošo iestāžu darbinieku kompetenci, organizējot 11 seminārus tiesu ekspertīžu jautājumos.